

Scandinaviska Bildbyrå Bildbyrå

UTVECKLINGSPLAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

SVEDALA KOMMUN 2016

SVEDALA KOMMUN

Fredrik Aksell
Fredrik.aksell@svedala.se

Grundskola och gymnasium

Utvecklingsplan för studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledning kan beskrivas som en process i både vid och snäv bemärkelse. I den snäva bemärkelsen har studie- och yrkesvägledaren vägledningssamtal enskilt eller i grupp med fokus på individuella, alternativa och möjliga framtidsvägar. Vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge eleverna kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval t ex olika aktiviteter för att utveckla elevens självkännetdom. All personal i skolan kan på olika sätt bidra till att ge eleverna kunskaper, stöd och erfarenheter för kommande studie- och yrkesliv.

Studie- och yrkesvägledning i Svedala

I årskurs 1-5 finns ca 1500 elever fördelade på Klågerupskolan, kyrkskolan, Marbäcksskolan, Roslättsskolan, Röda skolan och Spångholmsskolan. I årskurs 6-9 finns ca 1100 elever fördelade på Naverlönnskolan, Klågerupskolan, Spångholmsskolan. Studie- och yrkesvägledning i Svedala kommun innefattar rektor, lärare och studie- och yrkesvägledare. I grundskola, gymnasium och vuxenutbildning arbetar cirka 250 lärare och fem studie- och yrkesvägledare (SYV). Eleverna i grundskolan är huvudsakligen boende i kommunen, medan hälften av de studerande på gymnasiet kommer från angränsande kommuner. De vuxenstuderande kommer främst från Svedala kommun, men många studerande kommer från angränsande kommuner. Vid kommunens gymnasium och vuxenutbildning, Nils Fredriksson Utbildning, studerar cirka 220 ungdomselever och cirka 250 vuxna.

Utvecklingsplanen ska fungera som stöd och struktur för rektor, lärare, studie- och yrkesvägledare och annan personal för att ge eleven så goda förutsättningar som möjligt för sitt val. Det är viktigt att eleven tidigt får kunskap om arbetslivets förutsättningar. Vägledningsarbetet är inriktat mot att ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper och erfarenheter för kommande studier och yrkesval. Utvecklingsplanen för studie- och yrkesvägledning i Svedala utgår från Skolverkets allmänna råd och syftar till att ge eleverna förutsättningar att:

- bli medveten om relationen mellan sig och lika valalternativ
- bli medveten om olika valalternativ vid studier och yrkesval
- bli medveten om sig själv
- lära sig fatta och genomföra beslut

Övergången mellan grundskola till gymnasieskola samt val av studier och yrke som vuxen är komplicerade och avgörande val för eleven. Ett väl underbyggt val kan reducera studieavbrott och säkerställa att eleverna avslutar sina studier med gymnasieexamen. För vuxna kan ett väl underbyggt val ge förutsättningar för att fullfölja sina studier, nå behörighet till högre studier eller etablering på arbetsmarknaden. En bred och allsidig studie- och yrkesvägledning kan ge eleven goda förutsättningar att värdera och göra ett väl underbyggt val.

För årskurs 1-5 genomförs studie- och yrkesvägledning av lärare och personal på skolan. Syftet är att tidigt väcka nyfikenhet och ge eleverna kunskap om arbetsliv och studier. Innehållet anpassas efter elevens ålder och förutsättningar.

Studie- och yrkesvägledare för åk 6-9 samt för gymnasie- och vuxenutbildningen arbetar strukturerat utifrån fastställda teman för att skapa tydlighet i innehållet och likvärdighet. Varje skola upprättar en plan för genomförande av studie- och yrkesvägledning. Planen syftar till att ge eleverna en allsidig vägledning och skall utgå från ett vetenskapligt perspektiv och från beprövad erfarenhet. Arbetet leds av rektor, som tillsammans med lärare och studie- och yrkesvägledare planerar och genomför aktiviteter i enlighet med läroplan för respektive skolform.

Planen innehåller aktiviteter för läsåret och följs upp efter genomfört läsår. Som stöd för arbetet finns kommunens studie- och yrkesvägledare samt ett gemensamt forum, KvUtiS¹, för kollegialt lärande. På KvUtiS anslås förslag, teman, material och idéer. Skolornas planer publiceras på KvUtiS.

Grundskola

Årskurs 1-5

Rektor och lärare upprättar en plan för genomförande av studie- och yrkesvägledning. Syftet är att tidigt väcka nyfikenhet och ge eleverna kunskap om arbetsliv och studier. Innehållet anpassas efter elevens ålder och förutsättningar.

Årskurs 6

Gemensamt tema: Introduktion studie- och yrkesvägledning

- *Syfte:* Tydliggörande av SYV:s roll på skolan samt vad begreppet studie och yrkesvägledning betyder.

Gemensamt tema: Entreprenörskap och företagande

- *Syfte:* Från idé till verklighet. Exempel från olika företag.

¹ Kvalitet och Utveckling i Svedala kommun – Utbildnings hemsida för kvalitet och utveckling

Årskurs 7

Gemensamt tema: Arbete och utbildning

- *Syfte:* Kunskaper om olika yrkeskategorier, utbildning, likheter, skillnader och gemensamma krav på skola och arbete, betyg/meritvärde, behörighetskrav.

Årskurs 8

Gemensamt tema: Skola och arbetsliv.

Praktik/Prao genomförs under en vecka på vårterminen.

- *Syfte:* Kunskaper om olika yrken, utbildning, gymnasieskolans program och struktur, betyg och behörighet, meritvärde.

Gemensamt tema: Om gymnasieskolan

- *Syfte:* Kunskap om gymnasieskolans struktur, påverkansfaktorer vid val, betyg/meritvärde.

Årskurs 9

Gemensamt tema: Gymnasievalet.

Elever deltar i Framtidståget, Gymnasiemässa och Vägledningssamtal. SYV planerar och genomför gymnasieval tillsammans med elever. Vårdnadshavare erbjuds information på gemensamma träffar.

- *Syfte:* Kunskaper om olika yrken och utbildningar, gymnasieprogram och skolor, meritvärde, handlingsplan och val.

Gymnasieskola

Inför och på gymnasiet förekommer många valmöjligheter och alternativ. Studie- och yrkesvägledarna (SYV) diskuterar och hjälper elever att planera studier och kommande yrkesval. Förändring i studieplan görs efter samtal med SYV.

Elever kan boka tid med SYV. Tider för SYV anslås på hemsidor, NFU-elev, NFU-Vux och NFU-personal.

KAA – kommunalt aktivitetsansvar

Samarbete med olika kommuner om elever som hoppar av gymnasieskolan. Avstämning i vår interkommunala databas 1 gång/vecka. Eleverna som inte har någon sysselsättning erbjuds vägledningssamtal.

APL – arbetsplatsförlagt lärande

APL är en viktig del av utbildningen på Barn- och ritidsprogrammet samt vanligt inslag på introduktionsprogrammen. Undervisande lärare följer upp APL utifrån ämnes- och program mål.

Introduktionsprogrammen

Gemensamt tema: Att läsa på gymnasiet

- *Syfte:* Medvetandegöra eleverna om ett ökat eget ansvar. Ge eleverna överblick, kunskap och kontroll över sin studieplan. Förberedelse inför gymnasievalet till nationellt program.

Gemensamt tema: Gymnasievalet.

Elever deltar i Framtidståget, Gymnasiemässa och Vägledningssamtal. SYV planerar och genomför gymnasieval tillsammans med elever. Vårdnadshavare erbjuds information på gemensamma träffar.

- *Syfte:* Ge kunskaper om olika yrken och utbildningar, gymnasieprogram och skolor, meritvärde, handlingsplan och val.

Årskurs 1

Gemensamt tema: Studieplanering och individuell studieplan.

Genomgång av den individuella studieplanen, hur Dexter fungerar samt betydelsen av närvaro och deltagande.

- *Syfte:* Medvetandegöra eleverna om ett ökat eget ansvar. Ge eleverna överblick, kunskap och kontroll över sin studieplan.

Årskurs 2

Gemensamt tema: Yrkeskategorier och aktörer på arbetsmarkaden.

Eleverna gör olika egenskapsövningar. Eleverna får information om olika yrkeskategorier och gör yrkestest. Studiebesök och föreläsare från olika branscher bjuds in.

- *Syfte:* Självkännedom. Stärka och vidga elevens kunskaper om olika yrkeskategorier.

Årskurs 3

Gemensamt tema: Framtid.

Eleverna erbjuds att besöka SACO-mässan. Eleverna får också högskoleinformation och information om alternativa vägar efter skolans slut. Arbetsförmedlingen bjuds in och kommer och berättar om hur och vad de kan hjälpa eleverna med när skolan är slut.

- *Syfte:* Förbereda eleverna för vidare studier och/eller arbetsliv.

Vuxenutbildning

Inom den kommunala vuxenutbildningen ingår grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning och SFI. Gymnasial vuxenutbildning erbjuder enstaka kurser, hela nationella program och yrkesutbildningar. Grundläggande och gymnasiala kurser och utbildningar finns också att studera på distans.

Inför studier på vuxenutbildningen förekommer många valmöjligheter och alternativ. Samtliga studerande i kommunen får en kartläggning över tidigare studier, arbeten och behörigheter. Studie- och yrkesvägledarna (SYV) diskuterar och hjälper elever att planera studier och kommande yrkesval. En individuell studieplan upprättas tillsammans med SYV inför studier. Vägledningen sker både individuellt i form av studie och yrkesvägledning såväl som generellt i form av offentlig information.

Studie- och yrkesvägledningen:

- informerar om studier via studie- och yrkesvägledare (SYV). SYV träffar regelbundet personal för Arbetsförmedlingen och socialtjänst, där SYV erbjuder arbetssökande vägledning
- erbjuder alla som läst gymnasiesärskola vägledningssamtal för att informera om olika utbildningsmöjligheter. Kallelse sker via brev direkt till berörda medborgare samt till verksamheter inom LSS
- har öppen mottagning flera gånger i veckan, tider anslås på skolans hemsida. Övriga tider är möjligt att boka med SYV
- upprättar årligen kurskatalog och broschyrer. Informationen anslås på skolans och kommunens hemsida. Inför ansökningsperioder publiceras annonser i olika medier
- deltar i mässor och utställningar för att informera om studier
- deltar i nätverk med andra kommuner om vuxenutbildning och informerar via nätverk om kommunen utbildningar

- har nära samarbete med kommunens flyktingmottagning och erbjuder vägledning och inskrivning inom vid ankomst till kommunen
- deltar i nätverk kring praktikplatser och handledarutbildning

Särvux

Samverkan 1 gång/termin mellan skola, arbetsförmedling, habilitering i Trelleborg, LSS, daglig verksamhet och socialsekreterare. Där följer vi upp och erbjuder vägledning. Kommunens studie- och yrkesvägledare samarbetar, följer upp och informerar varandra angående elever inom särskola.

Validering

På NFU kan en kartläggning av individers formella kompetens erbjudas. Detta innebär att det inom vuxenutbildningen finns förutsättningar till validering som ger möjlighet att synliggöra tidigare kunskaper och kompetenser oavsett hur de har inhämtats.

Detta kan leda till att individer med praktisk erfarenhet från arbetslivet kan slutföra en utbildning under kortare tid och få en dokumenterad examen.

Utvärdering

Planen utvärderas efter läsårets slut.

Johan Lundgren, utbildningschef
Utbildning

Ansvarig för dokumentets utformning och uppdatering:

Fredrik Aksell
Gymnasiechef
fredrik.aksell@svedala.se